

መሠረታዊ የክርስቲና ትምህርት

2ኛ መጽሐፍ

ጸክተሪ 2

የ ሰ ው ሐ ይ ወ ት

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ አረት አስፈላጊ ርዕሶች ምን እንደሚያስተምረን እንመለከታለን። በቅድሚያ ገን መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሰው የሚጠይቀውን ጥያቄ እንመልከት።

መዝሙረ ዳዊት 8፡3-6 እንዲህ ይላል፡-

«የጣቶቻህን ሥረ ሰማዮቻን ባየሁ ጊዜ
 ጨረቃንና ከዋክብትን እንተ የሠረዘውን
 ታስበው ዘንድ ሰው ምንድን ነው?
 ትጉበኘውስ ዘንድ የሰው ልጅ ምንድን ነው?
 ከመላእክት እጅግ ጥቂት እሳነሰከው
 በክብርና በምስጋና ዘውድ ከለልክው
 በእጅህም ሥረ ሁሉ ላይ ሾምክው
 ሁሉን ከእግሮቹ በታቸ አስገዛህለት።»

እንደንዴ ስለ ሰው በምናስብበት ጊዜ ሰው ከተፈጥሮ ሁሉ የበላይነት ያለው ሆኖ እናገኘዋለን። በሃያኛው ክፍለ ዘመን የሰው ልጅ የደረሰበትን ደረጃ ለጥቂት ጊዜ እንመልከት። የሰው ልጅ ዕቃውን በቀላሉ የሚያጓጉዝበት የጭነት መኪና፥ በአየር ላይ የሚበርበት እውሮፕላን፥ ከምድርም አልፎ ጨረቃ ላይ የወጣበት ሮኬት እንዳለው ስንመለከት የሰውን አስተዋይነት እናደንቃለን። ሆኖም የሰው ልጅ የሠረውን ይህንን ሁሉ ሥረ ከእግዚአብሔር አስደናቂ ፍጥረት ጋር ስናወዳድረው የሰው ልጅ እጅግ ታናሽና አሳዛኝ ፍጡር መሆኑን እንገነዘባለን። እግዚአብሔር ያለምንም ድካም በስድስት ቀናት ውስጥ ምድርና በውስጧ ያሉትን ሁሉ ፈጠረ። የእግዚአብሔርን አስደናቂ ፍጥረታት ለመገለጽ ያስቸገረናል።

ምንም እንኳን ሰው ብልህ መሆኑ ቢሰማንም በአንዳንድ መንገድ እጅግ ሞኝ ሆኖ እናገኘዋለን። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ሰው እንዴት እንደተፈጠረ፥ በጋጢአት እንዴት እንደወደደ፥ ከጋጢአቱ እንዴት ሊድን እንደሚችልና በመጨረሻም ንፁሕ ሐይወት እንዴት ሊኖር እንደሚችል እንማረለን።

እንደ ሰው ወደ ጥልቅ ጉድጓድ ቢገባ በቅድሚያ የሚያስፈልገው ከጉድጓድ ማውጫ ገመድ ወይም መሳላል ነው፤ ይህም ከጉድጓዱ እንዲወጣ ይረዳዋል። ስለሆነም፤ የሰው ልጅ ከወደቀበት የጋጢአት አዘቅት በክርስቶስ እንዴት ሊወጣ እንደሚችል በቅድሚያ እንማረለን።

በዚህ መጽሐፍ አማካኝነት ካለማወቅ ወደ እውነተኛ እውቀት፥ ከጋጢአት ወደ ጽድቅ እንድትሸጋገርና የእግዚአብሔርንም ዕቅድ ለሌሎች በገልጽ ማስረዳት ትችል ዘንድ ጸሎታችን ነው።

— መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሰው የሚያቀርበው ትምህርት

1. የሰው ሥጋዊ ተፈጥሮ	1
2. የሰው መንፈሳዊ ተፈጥሮ	3
3. ለጽጋና ለቁጥጥር ሰው የእግዚአብሔር ጥገኛ ነው	5
4. ሰው የኃጢአትን ሥርዓት ምሪትንና ጥበቃን የሚያገኘው	7
ከእግዚአብሔር ነው	
5. የሰው ምጽፈዊ ሕይወት በኃጢአት ተበላሽቷል	8
6. የሰው ክርስትና ሕይወት በምጽር ላይ	10
7. ክርስቲያን ያለበት ኃላፊነት ለሰዎችና ለመንግሥት	12
8. ክርስቲያንና ያለው ተስፋ	13

— መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ኃጢአት የሚያቀርበው ትምህርት

9. የኃጢአት ወደ ዓለም መግባት - የመገቢያው በር	15
10. የኃጢአት ወደ ዓለም መግባት - የሰይጣን ብልሃት	16
11. የኃጢአት ወደ ዓለም መግባት - ውጤቱ ቆጣት ነው	18
12. የኃጢአት ትርጉም	20
13. ለኃጢአት የተሰጠ ፍርድና የእግዚአብሔር ፍትህ	22
14. ለኃጢአት የተሰጠ ፍርድና የእግዚአብሔር ቸሮታ	24
15. የሰይጣን መኖርና የሚሰጠው ፍርድ	26
16. የሰይጣን እሠረር ዘዴ	28

— መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ጸሐፊነት የሚያቀርበው ትምህርት

17. የጸሐፊነት አስፈላጊነት	31
18. ጸሐፊነት የሚገኝበት መንገድ - በብሉይ ኪዳን	33
19. ጸሐፊነት የሚገኝበት መንገድ - በአዲስ ኪዳን	35
20. ኢየሱስ ክርስቶስን የማመን ትርጉም	38
21. የጸሐፊነት ውጤት	40
22. ክርስቶስ ከሙሴ ሕግ ጋር ያለው ገንኙነት	42
23. የሕግ ዓላማ	44
24. የክርስቶስ አዲስ ሕግ የፍቅር ሕግ ነው	46

- መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ቅድስና የሚያቀርበው ትምህርት

25. ቅድስና ምንድነ ነው? የሚቀድስ ማን ነው?	48
26. የምንቀዳለን መቼ ነው? የምንቀዳለን እንዴት ነው?	50
27. የቅድስና ሥረ	52
28. በመንፈስ ቅዱስ እንዲኖር የክርስቶስ ሥረ	54
29. ሥጋዊ ክርስቲያን የመሆን ምልክቶች	56
30. ሥጋዊ ክርስቲያን የመሆን ውጤቶች	57
31. የቅድስናን ፍጻሜ የሚያገዱ ነገሮች	59
32. የእነዚህ ወርቅ	61
የጥያቄዎች መልስ	መ 1-1

መ ጽ ሐ ፍ ቅ ዱ ስ ስ ለ ሰ ው የ ሚ ያ ቀ ር በ ው
ተ ም ህ ር ት

ጥናት እንድ

የሰው ሥጋዊ ተፈጥሮ (ዘፍ.1:26-2:25)

የጥናት ዓላማ

እግዚአብሔር እዳምንና ሔዋንን የፍጥረቱ አለቃ ይሆኑ ዘንድ እቅድ መፍጠሩን እንረዳ ዘንድ ነው።

ማብረሪያ

1. እግዚአብሔር ሰውን ፈጠረ፤ ዘፍጥረት 1:26-27። እግዚአብሔር የሰማይና የምድር ሁሉ ፈጣሪ ነው፤ ዘፍጥረት 1:3፤ 2:2። ዘፍጥረት 1:26-27 የሰውን ሁሉ መጀመሪያ ይገልጻል።
2. እግዚአብሔር ሰውን ከምድር አፈር አበጀው፤ ዘፍጥረት 2:17። አሁን ያለው የሰው አካል የተፈጠረው ከምድር አፈር ሲሆን ወዳዚያው ወደ ምድር አፈር ይመለሳል። ሥጋዊው አካል መልካምና ፍፁም ከመሆኑም ሌላ በዚህቱ ቁሳዊ ዓለም ውስጥ እንዲኖር የተሠረ ነው።
3. እግዚአብሔር የሰውን ልጅ ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠረ፤ ዘፍጥረት 1:27፤ 2:21-24። እግዚአብሔር ሰውን ሲፈጥረው የኅብረትንና የንጽግነትን ስሜትና ፍላጎት በውስጡ አስቀመጠ፤ ስለዚህም የኑሮ ጓደኛ እንድትሆነው ሔዋንን ፈጠረለት፤ ዘፍጥረት 2:18፤ 21-22።
4. እዳምና ሔዋን ፍፁም ሆነው ከመፈጠራቸውም ሌላ በምድር ላይ ከተፈጠሩት ፍጥረታት ሁሉ የበላይነት ነበራቸው፤ ዘፍ.1:28-30፤ 2:15። ሰው ከፍጡረን ሁሉ በላይ የሆነበት ምክንያት እእምሮውና በተፈጥሮ ክፉንና ጸጉን የመለየት ባህሪ ስላለው ነው። ሰው እንስሳትን የማደራጀትና ሰማቸውን የማውጣት ልዩ ኃላፊነት ተሰጥቶት ነበር፤ ዘፍጥረት 2:19-20። ሰው የማሰብ፣ የማቀድና የመሥራት ቶሎታ አለው፤ እንዲሁም ክፉና ጸጉን፣ እግዚአብሔርንም ለማወቅ የሚያስችል ሕሊና አለው።

5. በአዳምና በሔዋን የሰውን ዘር እንዲጀመር እግዚአብሔር አቀዳ፤ ዘፍጥረት 1:28። አዳምና ሂዋን ይበዙና ይባዙ ዘንድ እንዲሁም ምድርን እንዲሞላት እግዚአብሔር አዘዛቸው።
6. ሰው ይኖር የነበረበት አካባቢ ፍፁም ነበር፤ ዘፍጥረት 2:8-10።
7. ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ለመታዘዝ ወይም ለመተላለፍ ምርጫ ተሰጥቶት ነበር። የልቡን አዘማሚያ የሚገልጽ ፈተና ተሰጥቶት ነበረ። እግዚአብሔር ያቀረበላቸው ጥያቄ ወይም ምርጫ ቀላልና ገልጽ ነበር።
8. እግዚአብሔር ለሰዎች ያዘጋጀውን የመጀመሪያውን ዐቅድና ለመጀመሪያ ጊዜ ረሱን ለሰዎች የገለጸበት መንገድ የሚገኘው በዘፍጥረት መጽሐፍ ነው። ይህም መገለጽ በዘመናት ሁሉ ቀጥሏል።

ጥያቄዎች

1. በዘፍጥረት ምዕረፍ 1 እና 2 የተፈጠሩትን ፍጥረታት ስማቸውን ዘርዝር።
2. በዘፍጥረት ምዕረፍ 1 እና 2 ውስጥ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር የነበረው ኅብረትና እቋሙ እንዴት ነበረ?
3. እግዚአብሔር የሰውን ልጆች ሴትና ወንድ እድርጉ ለምን ፈጠረ?
4. በዘፍጥረት ምዕረፍ 1 ውስጥ «እግዚአብሔርም ... አለ» የሚለው ስንት ጊዜ ተጽፏል?
5. ሰውን በምድር ላይ ከተፈጠሩት ነፍሳት ሁሉ የበላይ ያደረገው ነገር ምንድን ነው?

መጽምዳሚያ

1. እግዚአብሔር ሰውን ከመፍጠሩ በፊት ለሰው የሚያስፈልገውን ነገሮች ሁሉ እስቀድሞ አቀዳ፤ አዘጋጅላትም። ሰው ተጻሳቸ ይሆን ዘንድ የሚያስፈልገው ነገር ሁሉ ተሰጠው፤ ከዚህም ውስጥ እንደ ምግብ፣ ውኃ፣ ኅብረት፣ የሚሠራው ሥረና ከእግዚአብሔር ጋር ሰላም የመሳሰሉት ጥቂቶቹ ናቸው።
2. እግዚአብሔር ለሰው የሰጠው ፈተና ገልጽ ነበር። ሰው እግዚአብሔርን ለመታዘዝ የሚያስችለው ኃይል ቢሰጠውም የረሱን ምርጫ እንዲያደርግም ሙሉ ነጻነት ተሰጥቶት ነበር።
3. እግዚአብሔር ዓለምን ሲፈጥር ምንም ዓይነት ቁሳቁስ አልተጠቀመም፤

በቃሉ ብቻ በመናገር ፈጠረት፤ ዮሐ.1:1-3፤ ቆላ.1:15-17።
እነዚህ ጥቅሶች እግዚአብሔር ወልድ ዓለምን እንደፈጠረ ያስተምሩናል።
ዘፍጥረት 1:26። እብም ወልድም በእንድነት በፈጠረው ሥረ ውስጥ
እንደነበሩ ይጠቁማል።

ተጨማሪ ጥቅሶች

- እግዚአብሔር የሰማይና የምጽር ሁሉ ፈጣሪ ነው፤ እሳ.40:26፤
ኤር.32:17፤ ቆላ.1:16፤ ረዕይ 4:11።
- እግዚአብሔር ሰውን ፈጠረ፤ ዘፍ.3:19፤ 5:1፤ ሚሊ.2:10፤
ሚር.10:6።
- ስለ ወንድና ሴት፤ ማቴ.19:4፤ ሚር.10:6-9።
- ሰው፤ ከፍጡረን የበላይነት ያለው መሆኑን፤ ዘፍ.1:28፤
መዝ.8:5-8፤ ማቴ.6:26፤ 12:12።
- ሰው መንፈስ ስላለው እግዚአብሔርን ሊያውቅ ይችላል፤ 1ኛ ቆሮ.2:11

ጥናት ሁለት

የሰው መንፈሳዊ ተፈጥሮ (ዘፍ.1:26-2:25ና 3:8)

የጥናት ዓላማ

ሰው የእግዚአብሔርን መልክና ምሳሌ ይዞ የመፈጠሩን ተርጉም
እንድንረዳ ነው።

ማብረሪያ

1. እግዚአብሔርም አለ፤ ሰውን በመልካቱን እንደምሳሌነቱን እንፍጠር፤
ዘፍጥረት 1:26-27። ሰው እግዚአብሔርን የሚመስለው በሥጋዊ
እካሉ ሳይሆን በመንፈሱ ነው፤ እግዚአብሔር መንፈሱ ነውና፤
ዮሐ.4:24።
2. እግዚአብሔር አምላክም፡- በእንፍጫው የሕይወት እስተንፋስን እና
አለበት፤ ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ሆነ፤ ዘፍ.2:7። ሰው ሕያው
ነፍስ ያለው ስለሆነ ከእግዚአብሔር ጋር መገባባት ይችላል።
እግዚአብሔር ከፈጠረው ከምጽር ፍጡረን ሁሉ ይህንን ግንኙነት
ማድረግ የሚችለው ሰው ብቻ ነው።

3. ሰው በተረጥሮው ክፋና ጸጉን የማወቅና ከእግዚአብሔር ጋር የመገናኘት ተስጥዖ አለው፤ ዘፍ.3:8-10። እዳምና ሂዋን ክፋና ጸጉን ያውቁ ነበር፤ ይህም የእግዚአብሔር ባህሪ ነው። ትዕዛዙን መተላለፋቸውን አውቀው ነበር። እዳምና ሂዋን የጽጽቅ ስሜት ነበረቸው፤ ይህም የእግዚአብሔር ባህሪ ነው። መተላለፋቸውን አውቀው ስለነበር በእግዚአብሔር ፊት መቆም ፈሩ። የፈሩትም እግዚአብሔር ጸጽቅ እምላክ በመሆኑ ነው። እዳምና ሂዋን የሠሩትን በጸል ሰላወቁና እግዚአብሔርም ጸጽቅ እምላክ መሆኑን ስለሚያውቁ በፊት መቅረብ ፈሩ። እዳምና ሔዋን ጥፋተኞች መሆናቸውን ያውቁ ስለነበር ከእግዚአብሔር ፊት ሸሸተው ተጸበቁ፤ ምክንያቱም እርሱ ቅዱስ ሰለሆነ ነው።
4. ሰው ሲፈጠር ማስተዋልም አብሮት ስለተፈጠረ የማሰብ፤ ነገርን የማጤንና ዕቅጽ የማውጣት ችሎታ አለው፤ ዘፍ.1:26-27፤ 2:19-20። እዳም ሌሎቹን ፍጡረን ሁሉ በበላይነት የመገዛት ጥበብ ነበረው፤ እዳም ባለው ማስተዋል ለእንስሳት ሁሉ ስም ለማውጣትና በቁጥጥሩ ሥር ለማጽረግ ችሏል። እዳምና ሂዋን በምጽር ላይ ካሉት ፍጡረን ሁሉ የበላይነት ነበረቸው።
5. ሰው የተፈጠረው የፈሱን ፈቃድ ከመምረጥ ነጻነት ጋር ነው፤ ዘፍ.2:16-17። የእግዚአብሔርን ሕግ የመታዘዝ ወይም ያለመታዘዝ ነጻነት ሁላችንም አለን። ሰው ይህ ነጻነት ባይኖረው ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት ሊኖረው ባልቻለም ነበር።

ጥያቄዎች

1. ሰው በእግዚአብሔር እምላል ተፈጠረ ማለት ምን ማለት ነው?
2. ሰውን ከምጽር ፍጡረን ሁሉ የበላይ የሚያጸርጉትን ሦስት ባህርያት ጻፍ።
3. በዘፍጥረት 2:17 ውስጥ እግዚአብሔር ያስጠነቀቀው የዋት ዓይነት የትኛው ነው?
4. እዳምና ሂዋን ጥፋተኝነታቸውን የገለጹት እንዴት ነው?
5. እግዚአብሔር ሰውን ከመምረጥ ነጻነት ጋር የፈጠረው ለምንጽን ነው?

መጻምጸሚያ

1. ዛሬም ሰዎች ጥፋተኝነታቸውን ለመሸፈንና ላለማጋለጥ የሚሞክሩባቸውን መንገዶች አሰላስል።

2. አዳምና ሂዋን ያለምንም ኃጢአት ስለተፈጠሩ እሁን በዓለም ላይ ከምንናረው ሰዎች ይልቅ ኃጢአትን ላለመሥረት ከፍተኛ ዕጽል ነበረቸው ብለህ ትገምታለህን? እነኚህን ጥቅሶች እንብብ፤ ዮሐ.1:12፤ ሮሜ 5:6-8፤ 2ኛ ቆሮ.5:12፤ 1ኛ ጴጥ.2:24።

ተጨማሪ ጥቅሶች

- ሰው በእግዚአብሔር እምሳል ስለመፈጠሩ:- ዘፍ.5:1፤ 9:6፤ ሚሊ.2:10፤ 1ኛ ቆሮ.11:7፤ ያዕ3:9።
- ሰው የበላይ ፍጡር ስለመሆኑ:- መዝሙር 8:4-8፤ ማቴ.12:12፤ ዕብ.2:5-10።
- ሰው መንፈስ ስለመሆኑ:- ኢዮብ 32:8፤ ምሳሌ 20:27፤ መክብብ 12:7፤ ዮሐዋ.ሥረ 7:59፤ 1ኛ ቆሮ.5:5፤ 15:45፤ ያዕ.2:26።
- ሰው የመምረጥ ነጻነት እንዳለው:- ዘፍ.3:6፤ ኤር.27:13፤ ዮሐ.5:40፤ 7:17፤ ዮሐዋ.ሥረ 5:4፤ 7:15፤ ሮሜ 1:21።
- የሰው እግዚአብሔርን የማወቅ ባህል:- ኢዮብ 32:8፤ ሮሜ 1:19-20፤ 2:4-15።

ጥናት ሦስት

ለድጋፍና ለቁጥጥር ሰው የእግዚአብሔር ጥገኛ ነው (መዝ.103/104/)

የጥናቱ ዓላማ

ፍጥረታትን በሙሉ የሚቆጣጠርና የእርሱ ጥገኛ የሆነውን ሕይወታቸውን የሚጠብቅ እግዚአብሔር መሆኑን እንጽንረዳ ነው።

ማብረሪያ

1. ፍጥረታት በሙሉ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ናቸው።
 - ሀ. ምድርን በቦታዋ አስቀመጣት፤ መዝ.103(104):2-5።
 - ለ. በምድር ላይ ያለውን ውኃ ይቆጣጠራል፤ መዝ.103(104):6-11።
 - ሐ. ለአለዋፍና ለእንስሳት ምግብን ይሰጣል፤ መዝ.103(104):1-15፤ 27።

መ. ለእስዋናና ለእንስሳት ማጽሪያን ያዘጋጃል፤

መዝ.103(104):16-18::

ሠ. ወቅትንና ጊዜያትን ፈጥሮአቸዋል፤ ይቆጣጠረቸዋልም፤

መዝ.103(104):19::

2. ሰው ለሥጋዊ ሕልውናው የእግዚአብሔር ናጥረታት ጥገኛ ነው::

ሀ. ውኃ ለሰው አስፈላጊ ነው፤ መዝ.103(104)፤10-13::

ለ. እፅዋትና እንስሳት ለሰው ምግብን ይሰጣሉ፤

መዝ.103(104):14-15::

ሐ. ፀሐይና ጨረቃ ለሰው አስፈላጊ የሆነውን ብርሃናቸውን ይሰጣሉ፤

መዝ.103(104):19::

መ. ጨለማና ሌሊት ለሰው ማረፊያ ታቅጾው የተዘጋጁ ናቸው፤

መዝ.103(104):20::

ሠ. መረት ለሰው ሥረ ትሰጣለቸ፤ መዝ.103(104):23::

ጥያቄዎች

1. በመዝሙር 103(104) እንደተመለከተው እግዚአብሔር ለእስዋናና ለእንስሳት እንዴት እንደሚጠነቀቅ ገለጽ::

2. ለሰው ሥጋዊ ሕይወት በጣም አስፈላጊ የሆኑ አምስት ነገሮች ምን ምን ናቸው?

መጽምደሚያ

ናጥረታት በሙሉ የኃጢአት ከሥጋቸን መላቀቅና የእግዚአብሔርን ጽል አጽረጊነት ማየት ይናፍቃሉ፤ ሮሜ 8:12-23::

ተጨማሪ ጥቅሶች

- ፈጣሪ:- ዘናጥረት 1:1፤ ነህምያ 9:16፤ ኢዮብ 26:7፤
መዝ.101(102):25፤ ኢሳ.37:16፤ 40:28፤ ኢር.10:12-13፤
ዮሐ.1:1-3፤ የሐዋ.ሥረ 14:15፤ ቆላ.1:16-17፤ ዕብ.1:10፤
ረዕይ 4:11::

- የእግዚአብሔር ናጥረት:- ዘጉልቁ 23:19፤
መዝ.144(145):15-16፤ ማር.13:19::

- ሰው የእግዚአብሔር ጥገኛ ነው፤ ኢሳ.29:12፤ 45:9፤
64:8፤ ኢር.18:6፤ ሮሜ 9:21::

ጥናት አረት

ሰው የኃጢአትን ሥርዓት፥ ምሪትንና ጥበቃን የሚያገኘው ከእግዚአብሔር ነው

(መዝ.31/32/)

የጥናቱ ዓላማ

ሰው ስለ ኃጢአት ሥርዓት፥ ስለ እግዚአብሔር ጥበቃና ስለ መሪነት በሚገባ እንዲረዳና እንዲቀበል ነው።

ማብረሪያ

1. ሰው የኃጢአትን ሥርዓት የሚያገኘው ከእግዚአብሔር ነው።
ሀ. ሰው ኃጢአቱን መናዘዝ አለበት፤ መዝ.31/32/፡5።
ለ. እግዚአብሔር ኃጢአትንና በጸልን ይቅር ይላል፤ መዝ.31/32/፡5።
2. ሰው ምሪትን የሚያገኘው ከእግዚአብሔር ነው።
ሀ. እግዚአብሔር ሰውን በትክክለኛው መንገድ ይመረል፤ መዝ.31(32)፡8።
ለ. እግዚአብሔር ሰውን ይመክረል፤ መዝ.31(32)፤8።
ሐ. የሰው አለመታዘዝ የእግዚአብሔርን መሪነት ሊያገድ ይቻላል፤ መዝ.31(32)፡9።
3. ሰው ጥበቃ የሚያገኘው ከእግዚአብሔር ነው።
ሀ. እግዚአብሔር ሰውን ከመከራ ይጠብቀዋል፤ መዝ.31(32)፡7።
ለ. እግዚአብሔር የሚታመኑበትን በፍቅሩ ይከባቸዋል፤ መዝ.31(32)፡10።

ጥያቄዎች

1. ሰው የእግዚአብሔርን ይቅርታ ለመቀበል ሳይቻል በረት ምን ዓይነት አዝማሚያ ሊኖረው ይገባል? መዝ.31(32)፡2፤5።
2. እግዚአብሔር ሰውን እንዲያመረው የሚከለክለው ምንድን ነው? መዝ.31(32)፡9።

መጀመሪያ

1. ሰው የእግዚአብሔርን ምሪት አልቀበልም ሲል፤ በረሱ ሕይወት ላይ መከራና ኪሳራን ይጋብዛል፤ ሮሜ 1:21-32::
2. እግዚአብሔር ለሕዝቡ የሰጠው ተስፋ በማታወቅ 6:31-33 ላይ ይገኛል::

ተጨማሪ ጥቅሶች

- ይቆርታ:- ኢረ.1:7፤ ቆላ.1:14፤ 2:14
- ጥበቃ:- መዝ.5:8፤ 24(25):5፤ 30(31):3፤ 46(47):14፤ 72(73):24፤ 138(139):9-10፤ ምሳሌ 20:24፤ ኢሳ.58:11፤ ዮሐ.16:13::
- የሰው ሕይወት አስተማማኝ እንዳይደለ:- ምሳሌ 27:1፤ ሉቃስ 12:15-16፤ ደቡ.4:13-15::
- የሰጦታው የተስፋ ቃል:- ማቴ.6:8፤ 11፤ ረሐ.4:19፤ ዕብ.4:16::
- የጥበቃው የተስፋ ቃል:- 2ኛ ዜና 16:9፤ መዝ.5:11፤ 26(27):5፤ 32(33):20፤ 33(34):7፤ 45(46):1፤ 49(50):15፤ 54(55):16-18፤ 83(84):11፤ 90(91):4፤ 124(125):2፤ ማቴ.28:20::

ጥናት አምስት

የሰው ምጽረዊ ሕይወት በኃጢአት ተበላሽቷል (ዘፍ.1-3)

የጥናት ዓላማ

ሰው እርካታን ያገኘ ዘንጽ እግዚአብሔር ሰውን ከመሥረት ፍላጎት ጋር መፍጠሩን ለማሳየት ነው::

መብረሪያ

1. ሰው ለሥረና ለኃላፊነት ተፈጠረ::
ሀ. ሰው በምጽር ላይ ያሉትን ሕይወት ያላቸውን ነገሮች በሙሉ

እንዲገዛ ተሾመ፤ ዘፍ.2:15::

ለ. ሰው ምድርን ይሞላት ዘንድ ታዘዘ፤ ዘፍ.1:28::

ሐ. ሰው የኢዳን ገነትን ይንከባከብ ዘንድ በኢዳን ገነት ተቀመጠ፤ ዘፍ.2:15::

2. ኃጢአት በሰው ልጅ ሥረ ላይ እርግጥንን አስከተለ::

ሀ. ምድር ተረገመች፤ ዘፍ.3:17-18::

ለ. ሴት በወሊድ ምጥ ትሰቃይ ጀመር፤ 3:16::

ሐ. ሰው ኃጢአትን ስለሠረ ሞት ተፈረደበት፤ ዘፍ.2:17::

3. ሰው በሰንፍና እጅና እገሩን አጣምሮ መቀመጥ የለበትም::

ሀ. ሰው በእጁ ሠርቶ እንዲበላ ሆነ፤ ዘፍ.2:15-16::

ለ. ኃጢአትን በሰው ላይ በሥረ መጽከምንና መታከትን አስከተለ፤ ዘፍ.3:17-19::

ጥያቄዎች

1. ሰው እጅና እገሩን አጣምሮ ቢቀመጥ የሚያስከትሰው ውጤት ምን እንደሆነ ተወያየበት፤ 1ኛ ጢሞ.5:8፤ 13

2. ሰው ዛሬም ምድርን በቁጥጥሩ ሥር አጽርንልን? መዝሙር 8::

መጽምዳሚያ

1. በምድር ላይ ብጥብጥና ስቃይ የኃጢአት ውጤቶች ናቸው::

እግዚአብሔር ከሰዎች ጋር ባለው ገንኙነት እንዳየአስፈላጊነቱ ቅጣትና ተግሳጽን ይሰጣል፤ ሆኖም ይህንን የሚያጸርገው እርሱን እንድንመስል ሊለውጠንና ለረሳቸንም ጥቅም ነው::

2. ሰው በውስጣዊ ሐይወቱ የመሥረት ገፊትና ለሥረ የሚነሳሳ ፍላጎት ተሰጥቶታል:: ሰው እግዚአብሔር የሰጠውን ይህንን የውስጥ ገፊት ቸላ ሲል ተስፋ አስቆረጭ ሁኔታ ላይ ይወድቃል:: የቤተ ክርስቲያን መሪዎች እንዳመሆናቸውን አባሎቻቸውን በቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ውስጥ ንቁ ተሳትፎ እንዲኖራቸው ማድረግ ይኖርብናል::

ተጨማሪ ጥቅሶች

- ናጥረታት በሙሉ ተረገመዋል:- ዘፍ.3፤ 15-19፤ ሮሜ 8:22::

- ለመብላት እንሠራለን፡- ምሳሌ 19:24፤ 20:4።
- ሥረ ፈተነት ተወግዟል፡- ምሳሌ 6:6፤ 13:4፤ 18:9፤
መክ. 10:18፤ ሮሜ 12:11፤ 1ኛ ጢሞ. 5:13፤
2ኛ ተሰ.3:11፤ ዕብ.6:12።

ጥናት ስጽሰት

የሰው ክርስትና ሐይወት በምጽር ላይ (1ኛ ቆሮ.3:9-17)

የጥናቱ ዓላማ

በዚች ዓለም ውስጥ ክርስቲያኖች በታማኝነት ክርስቲያናዊ ኃላፊነታቸውን መውጣት እንጾ አለባቸው ለማሳየት ነው።

ማብረሪያ

1. ከእግዚአብሔር ጋር አብረን የምንሠራ ነን፤ 1ኛ ቆሮ.3:9።
 ሀ. ሥረቱን መገንባት ያለበት መሠረት በሆነው በክርስቶስ ላይ ነው፤
 1ኛ ቆሮ.3:9።
 ለ. በጥንቃቄ መገንባት አለብን፤ 1ኛ ቆሮ.3:10።
2. እኛ የእግዚአብሔር እርሻ ነን፤ 1ኛ ቆሮ.3:9።
 ሀ. አንዳንዶች የመትከል ማለትም ወንጌልን የማሠራጨት ተስጥኦ አላቸው፤ 1ኛ ቆሮ.3:7-8።
 ለ. አንዳንዶች የማጠጣት ማለትም የማስተማር ተስጥኦ አላቸው፤
 1ኛ ቆሮ.3:7-8።
 ሐ. ናረውን የሚያበቁለው ግን እግዚአብሔር ነው፤ 1ኛ ቆሮ.3:6።
3. ሥረቱን ገልጽ ይሆናል፤ 1ኛ ቆሮ.3:13።
 ሀ. የክርስቲያኖች ሥረ በእግዚአብሔር የኖርጽ እሳት ይፈተናል፤
 1ኛ ቆሮ.3:13።
 ለ. በክርስቶስ ላይ ሥረውን የመሠረተ ሽልማቱን ይቀበላል፤
 1ኛ ቆሮ.3:14።
 ሐ. በክርስቶስ ላይ ያልተመሠረተ ሥረ ይቃጠላል፤ 1ኛ ቆሮ.3:14።
 መ. ምንም እንኳን የክርስቲያኑ ሥረ ቢቃጠልም ነፍሱ ግን ተጽናለች፤
 ሆኖም ሽልማቱን አያገኝም፤ 1ኛ ቆሮ.3:14።

4. የእግዚአብሔር ሕንጻዎች ወይም ቤተ መቅደስ ነፃ 1ኛ ቆሮ.3:9፤ 16።

ሀ. መንፈስ ቅዱስ በክርስቲያኖች ውስጥ ይኖራል፤ 1ኛ ቆሮ.3:16።

ለ. ማንም ሰው በስህተት ትምህርትም ሆነ ወይም በመከፋፈል የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ቢያረክስ እግዚአብሔር እርሱን ያጠፋዋል፤ 1ኛ ቆሮ.3:17።

ሐ. ሰውነታችን ቅዱስ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ነው፤ ይህም ለእግዚአብሔር እገልገሎት የተለየና በውስጡም እጽፎ የሚጠቀምበት በመሆኑ የተቀደሰ ነው፤ 1ኛ ቆሮ.3:17።

ጥያቄዎች

1. እግዚአብሔር አብረውት ለሚሠሩት ክርስቲያኖች የሰጠው ሥራ ምንድን ነው?
2. የክርስቲያኖችን ሥራ ለሽልማት የሚያበቃው ምንድን ነው?
3. ክርስቲያን ሥራው በመቃጠሉ የሚቀርበት ወይም የሚያጣው ነገር ምንድን ነው?

መጽምዳሚያ

እግዚአብሔር ለምንሠጠው እገልገሎት ሽልማት እዘጋጅቶልናል፤ ሆኖም እገልገሎት ለመስጠት የሚያስችለን እግዚአብሔር ነው፤ ዘካ.4:6፤ ፈል.2:13።

ተጨማሪ ጥቅሶች

- የክርስቲያኖች ሥራ፡- ማቴ.28:19-20፤ ዮሐዋ.1:8።
 1. ጨውና ብርሃን መሆን፡- ማቴ.5:13-14።
 2. የመንፈስ ኖረን ማኖረት፡- ገላ.5:22፤ ዮሐ.15:8።
 3. ክርስቶስን ማክበር፡- ማቴ.5:16።
- ክርስቶስ መሠረታችን ነው፡- ኢፌ.2:20-22።
- የሥራችን ዋጋ፡- 1ኛ ቆሮ.3:8፤ 15:58፤ 2ኛ ቆሮ.5:10።
- የገልጋላፊነት፡- ዘጸግም 24:16፤ ምሳሌ 9:12፤ ሐዘ.18:20፤ 33:6፤ ዕብ.13:17።

ጥናት ሰባት

ክርስቲያን ያለበት ኃላፊነት ለሰዎችና ለመንግሥት (1ኛ ዴጥ.2:9-25)

የጥናቱ ዓላማ

እግዚአብሔር መንግሥቱን በሚመለከት ለክርስቲያኖች የሰጣቸው ተግባር ስላለ ይህንን ተግባራቸውን መፈጸም እንዳለባቸው ለማስረጃት ነው።

ማብራሪያ

1. ክርስቲያን ለመንግሥት ያለበት ጉዴታ፡-

ሀ. ለመንግሥት ሕግ መታዘዝ አለበት፤ 1ኛ ዴጥ.2:13-14።

ለ. ባለሥልጣኖችን ማክበር አለበት፤ 1ኛ ዴጥ.2:17።

2. ክርስቲያን በዓለም ውስጥ መስካሬ መሆን አለበት።

ሀ. በአካባቢው ላሉት ሕዝቦች የእግዚአብሔርን ታላቅነት ማሳየት አለበት፤ 1ኛ ዴጥ.2:9።

ለ. በዓለም ሕዝቦች መካከል መልካም አርአያነት ያለው ሕይወት መኖር አለበት፤ 1ኛ ዴጥ.2:12።

ሐ. በክርስቶስ ነጻ እንጸወጡት ሰዎች በነጻነት መኖር አለባቸው፤ ሆኖም ነጻነቱ ሌሎችን በሚያሰናክል መንገድ መጠቀም የለበትም፤ 1ኛ ዴጥ.2:16።

መ. እንደ እግዚአብሔር አገልጋይ መኖር አለበት፤ 1ኛ ዴጥ.2:16።

ሠ. አስፈላጊ ከሆነም በሀሰት ተከሶ መሰቃየት ይኖርበታል፤ 1ኛ ዴጥ.2:20-21።

ጥያቄዎች

1. ከእርሱ የበላይ ለሆኑት ባለሥልጣኖች የክርስቲያን ተግባር ምን መሆን አለበት?

2. ክርስቲያን ለዓለም መግለጽና ማሳየት ያለበትን ሦስት ባሕርያት ዘርዘር።

መጽምዳሚያ

አስተዳዳሪዎችን በሥልጣን ላይ የሚያስቀምጥና ከሥልጣንም የሚያወርዳቸው እግዚአብሔር ነው፤ ስለዚህ እነርሱን ስናከብር

እገዚአብሔርን ማጥበረቱን ነው።

በሃሰት ተከሰን ብንሰቃይ ክርስቶስ ምሳሌያቱን ነው። የኛ መከረና ስቃይ ለክርስቶስ ስንል እንጂ በሞኝነታቱን ምክንያት የዳረሰብን እንዳይሆን እንጠንቀቅ!

ተጨማሪ ጥቅሶች

- እገዚአብሔር አስተዳዳሪዎቹን ሥልጣን ላይ ያስቀምጣል፡- መዘ.74(75):6-7I ምሳሌ 21:1።
- ባለሥልጣናቱን ታዘዘI ጸልይላቸውም፡- ዐዘረ 7:26I ምሳሌ 24:21I ማቴ.17:27I ሮሜ 13:1-7I ተቶ 3:1I ዕብ.13:17-18I 1ኛ ዱጥ.2:13-17።
- በሰላም ኑር፡- ሮሜ 12:18I 14:19I ዕብ.12:14I ደዕ.3:14።
- የባለሥልጣን ኃላፊነት፡- 2ኛ ሳሙ.23:3I 2ኛ ዜና 19:6I መዘ.2:10I ምሳሌ 20:28I 29:4I 14።

ጥናት ስምንት

ክርስቲያንና ያለው ተስፋ (ሮሜ 8:14-21)

የጥናት ዓላማ

ምንም እንኳን በዚህች ምጽር ላይ ብንኖርም ርስታቱን በሰማይ እንዳለን ለማሳየት ነው።

ማብራሪያ

1. ክርስቲያን የእገዚአብሔር ልጅ ነው።
ሀ. በመንፈስ የሚመሩ እነርሱ የእገዚአብሔር ልጆች ናቸውI ሮሜ 8:14።
ለ. የእገዚአብሔር ልጆች ከኃጢአት እሥረት ነጻ ስለሆኑ እያስረረቸውምI ሮሜ 8:15።
2. ክርስቲያን የእገዚአብሔር ልጅ ለመሆኑ መንፈስ ቀዱስ ይመስክርለታልI ሮሜ 8:16።

3. ክርስቲያን ከክርስቶስ ጋር እብር የእግዚአብሔር ወሬሽ ነው።
 ሀ. የክርስቶስን መከፈ ይካፈላል፤ ሮሜ 8:17-18።
 ለ. የክርስቶስን ክብር ይካፈላል፤ ሮሜ 8:18።
4. የእግዚአብሔር ልጆች መሆናቸው እግዚአብሔር ባቀደው ቀን ይገለጣል፤ ሮሜ 8:19።
5. የክርስቲያን ተስፋ በኃጢአት ከጸከመው ሥጋ ነጻ መውጣት ነው፤ ሮሜ 8:23-25።

ጥያቄዎች

1. የእግዚአብሔር ልጆች ያላቸውን ሁለት ባሕርያት ገለጽ።
2. ክርስቲያን የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን የሚያረጋግጠው በምንድን ነው?
3. ክርስቲያን ከክርስቶስ ጋር ተካፋይ የሚሆንባቸው ሁለት ነገሮች ምንድን ምን ናቸው?
4. የክርስቲያን ተስፋ ምንድን ነው?

መጽምዳሚያ

ሰው ክርስቶስን ሲቀበል ወዲያውኑ ወደ ዘላቂው ርስቱ ማለትም ከዓለም ወደ መንገሥት ሰማያት ይዛወራል። ለጊዜው በሥጋዊ እካላቸን ውስጥ ብንሆንም በመንፈስ ገን ነጻ ነን።

ተጨማሪ ጥቅሶች

- ምድር ቋሚ ቦታችን አይደለችም፡- ምሳሌ 24:24፤ 2ኛ ቆሮ.5:1፤ ዕብ.13:14።
- ክርስቶስ ለእማኞች ቦታ አዘጋጅቶላቸዋል፡- ዮሐ.14:1-2፤ ዕብ.11:10፤ ረዕይ 21:27።
- ሀብታችን በሰማይ ነው፡- ማቴ.6:19-21፤ ሉቃስ 10:20፤ 1ኛ ጴጥ.1:4።
- ከዚህች ምድር የምንወስደው ምንም የለም፡- መክ.2:18፤ ኤር.17:11፤ 1ኛ ጢዋ.6:7፤ ያዕ.5:3።
- ርስታችን በመንገሥት ሰማያት ነው፡- ፈል.3:20።

መ ጽ ሐ ፍ ቅ ጹ ስ ስ ለ ኃ ጢ ጽ ት የ ሚ ደ ቀ ር በ ወ
ት ም ህ ር ት

ጥናት ዘጠኝ

የኃጢአት ወጹ ዓለም መግባት - የመገቢያው በር (ዘፍ.3:1-6)

የጥናቱ ዓላማ

ኃጢአት የሚገባበትን በር እንድናውቅና መንፈስ ቅዱስ ሁኔታውን እንዲቆጣጠርልን አሳልፈን ለእርሱ መስጠት እንድንግር ነው።

ማብረሪያ

1. ኃጢአት በጆሮአቸን አማካኝነት ሊገባ ይችላል። ሂዋን እባቡን አዳመጠቸ፤ ዘፍ.3:1-3። በቃል በጽሑፍ ወይም በትምህርት መልክ እውነት ያልሆነ ነገርን ስንሰማ ብዙ ጊዜ በስሕተት ላይ በመውደቅ ውሸትን እንቀበላለን። በተንኩል የተሞሉና የረከሱ ነገሮችን እናዳምጥ ዘማዊነትና ክፋት በአእምሮአቸን ይፈጠራል። ስለዚህ በተቻለ መጠን እንዲህ ያሉ ንግግሮችን ከማዳመጥ መረቅ ይኖርብናል።
2. ኃጢአት በአእምሮአቸን ወይም በሃሳባቸን አማካኝነት ሊገባ ይችላል፤ ዘፍ.3:4-6። ሂዋን እባቡን እያዳመጠቸ ሃሳቡ መልካም እንዲሆን ገመተቸ። የተሳሳቱና ኃጢአታዊ የሆኑትን ነገሮች ለማሰብ ቦታ በምንሰጣቸው ጊዜ ፍላጎታቸንን ፈጥነው በቁጥጥረቸው ሥር ያደርጋሉ። በኃጢአት ከመውደቃቸን በፊት የኃጢአት ሃሳብ በአእምሮአቸን ይመላለሳል።
3. ኃጢአት በማየት አማካኝነት ወጹ ሕይወታቸን ይገባል፤ ዘፍ.3:6። ሂዋን ፍሬው ለመብል መልካም መሆኑን ተመልክተቸ፤ ከዚያም ከፍሬው ወሰዱት በላቸውም። ነገሮችን ሁልጊዜ ከማየት ለመቆጠብ አንቸልም፤ ሆኖም ደጋገመን ካልተመለከትናቸው ሊያሰናክሉን አይችሉም። ሂዋን እገዚአብሔር ከተናገረውና እባቡ ከተናገረው አንዱን መምረጥ ነበረባት። እኛም የውሸት እባት ከሆነው ከሰይጣን ንግግርና የእውነት እባት ከሆነው ከእገዚአብሔር ንግግር ማለትም በመንፈስ ቅዱስና በመጽሐፍ ቅዱስ አማካኝነት ከሚናገረን ንግግር ከሁለቱ አንዱን መምረጥ ይኖርብናል።

ጥያቄዎች

1. ከአሁኑ ዘመን ኑሮ እንጻር ኃጢአት በሦስቱም መንገድ ወደ ሰው ሕይወት እንዴት እንዳሚገባ ምሳሌ በመስጠት አስረዳ።
2. በእነዚህ ሦስት በርቶ አማካኝነት የሚያጋጥሙንን ፈተናዎች እንዴት አጽርንን ልንከላከላቸውና ልናሸንፋቸው እንችላለን?
2ኛ ቆሮ.10:10I ፈላ.4:8።

መጸምጸሚያ

ክርስቲያኖች በክርስቶስ ባገኘነው ነጻነት ምክንያት በጣዖት፣ በመስጫትና በማስብ ፈተና ውስጥ ገብተን መሸንፍ የለብንምI 1ኛ ጢዋ.1:7።

ተጨማሪ ጥቅሶች

- ፈተና:- ሮሜ 6:13I ኢፈ.6:13I ያዕ.1:13-15I
1ኛ ዮሐ.2:16።
- ክርስቲያን ኃጢአትን ያሸንፋል:- ዮሐ.16:33I ሮሜ 8:1-2I
1ኛ ቆሮ.15:24I ዕብ.4:14-16።
- በውስጣችን ያለው መንፈስ ቅዱስ ከሰይጣን የበለጠ ኃይል አለው:-
1ኛ ዮሐ.4:4።
- መልካም የሆነውን አስብ:- ሮሜ 12I13I ፈላ.4:8።
- አእምሮአችንን የመቆጣጠር አስፈላጊነት:- ምሳሌ 16I32I
ሮሜ 6:12I 2ኛ ቆሮ.10:10I ያዕ.3:2።

ጥናት አሥር

የኃጢአት ወደ ዓለም መገባት:- የሰይጣን ብልሃት (ዘፍ.3:1-6)

የጥናት ዓላማ

ጥርጥርን በአእምሮአችን ማስቀመጥ የሰይጣን ብልሃት መሆኑን እውቀን እረሳችንን ከጥርጥር ለመጠበቅ እንጽንቻል ነው።

1. በጊዜው ውብና ብልህ በሆነው በእባብ ተመስሎ ሰይጣን ወደ ሂዋን መጣ፤ ዘፍ.3:1። ሰይጣን ሰውን ለማታለል በብዙ መንገዶች ይጠቀማል፤ ዘዴው ገረገርና ተንኮል የሌለበት ይመስላል።
2. ቀጥሎም ሂዋን የእግዚአብሔር ትዕዛዝ እንዳልገባት ወይም ትዕዛዙን ተክክል ባልሆነ መንገድ እንዳተረጉመችው አድርጎ ሰይጣን ሃሳብ እቀረበላት፤ ዘፍ.3:1። ሰይጣን ዛሬም ቢሆን ሰዎችንና መጽሐፍትን በመጠቀም የእግዚአብሔር ቃል የሚናገረውን እንድንጠራጠር ያደርጋል። ሐሰተኛ አስተማሪዎች ከመጽሐፍ ቅዱስ በመጥቀስና ያልሆነ ትርጉም በመስጠት እውነተኛ የሆነ ትምህርት እንደሚያስተምሩ ሊነገሩን ይፈልጋሉ። ለዚህ መፍትሄው እንዳንታለል የእግዚአብሔርን ቃል በሙሉ ማወቅ ነው።
3. ሂዋን ሰይጣን የሰጣትን ትርጉም አዳመጠች፤ ዘፍ.3:4-5። ጥርጥር የሚፀነሰው በሰው አእምሮ ውስጥ ነው። እኛም እንደ ሂዋን የእግዚአብሔር ትዕዛዝ ከረሳችን ሥጋዊ ፍላጎት ጋር እንዲዛመድን ስለምንፈልግ ከሰዎች ተክክል ያልሆነ ምክርን እንሰማለን። ትዕዛዙን ለመረዳት የእግዚአብሔርን ቃል በማጥናት ፈንታ ቃሉን በረገገው መንገድ በመጠምዘዝ ስሜታችንን ለማርካት እንተረጉመዋለን።
4. ሂዋን ለሥጋዊ ስሜቷ ተሸነፈች። ፍሬው ለመብል መልካም እንደሆነ ተመልክታ ወስዳ በላቸ፤ ዘፍ.3:6።
5. ሂዋን ብቻዋን ኃጢአት አልሠረችም። የተከለከለውን ፍሬ ለአዳምም ሰጠችው እርሱም በላ፤ ዘፍ.3:6። እንደ ሰው በኃጢአት ሲወድቅ ሌላውም ከእርሱ ጋር ኃጢአት እንዲሠራ ይፈልጋል።

ጥያቄዎች

1. ሂዋን ለመረጠችው ምርጫ ተጠያቂ ነበረችን? ጥርጥር የተጠነሰሰው የት ነበር? ሂዋንን በማታለል ሰይጣን ውጤት ያገኘው ለምን ነበር?
2. ሰዎች ዛሬም እንዴት እንደሚታለሉ አብረረ።
3. ክርስቲያኖች ብዙ ጊዜ በተለያዩ የሰህተት እምነቶችና በተሳሳቱ ትምህርቶች የሚወሰዱት ለምንድን ነው?

መጽሐፍ

በሁሉም ሰው ልብ በመታዘዝና ባለመታዘዝ መካከል ገብግብ ይኖራል። በኃጢአት ምክንያት ሰው ወደ አመጽኝነት ያዘነብላል። ሆኖም ማንም ሰው የረሱን አለመታዘዝ በሌላ ሰው ወይም መንፈስ እንዳገፋፋው አጽርጎ ቢያመካኝ ተቀባይነት የለውም። የውሳኔው ኃላፊነት የአጽረገው ነው? ያዕ.1:13-14።

ተጨማሪ ጥቅሶች

- ሰይጣን የብርሃን መልአክ ነው፡- 2ኛ ቆሮ.11:14።
- ሰይጣን ውሸትንና ማታለልን ይጠቀማል፡- ዮሐ.8:44፤ 13:2፤ 2ኛ ተሰ.2:9-10፤ 2ኛ ቆሮ.4:3-4።
- ሰይጣን ወጥመጽን ይዘረጋል፤ ወደ እግዚአብሔር እንዳንቀርብ ይከለክላል፡- 1ኛ ተሰ.2:18፤ 1ኛ ጢዋ.3:7።
- ሰዎች አብረዋቸው በኃጢአት የሚወጽቁ ሰዎችን ይፈልጋሉ፡- ምሳሌ 4:14-16፤ 1ኛ ጴጥ.4:4።

ጥናት አሥረ እንድ

የኃጢአት ወደ ዓለም መግባት ውጤቱ ቅጣት ነው (ዘፍ.3:7-24)

የጥናቱ ዓላማ

ኃጢአት ምን ጊዜም ቅጣትን እንዳሚያስከትል እንድንገነዘብ ነው።

ማብራሪያ

1. ኃጢአት እግዚአብሔርን መኖረትን አስከተለ፤ ዘፍ.3:7-10። እጸምና ሂዋን ኃጢአትን ከመሥረታቸው በፊት እግዚአብሔር በነጻነት ያነጋገረቸው ነበር፤ ኃጢአትን ከሠሩ በኋላ ግን ከእግዚአብሔር ለመጸበቅ ዋከሩ።
2. ኖጥረታት በሙሉ በኃጢአት ምክንያት ተረገመዋል። ከሌሎቹ እንስሶች ይልቅ እባብ የበለጠ ተረገመ፤ ዘፍ.3:7-8። ምጽርም በመረገማ እሾክና አሜኬላ አበቀለቱ፤ ዘፍ.3:17-18።

3. የጉልበት ሥረን፥ ጽኑምን፥ በሽታንና ስቃይን ያመጣው ኃጢአት ነው፤ ዘፍ.3:16-19። ሴቶች ልጆቻቸውን በምጥና በስቃይ ይገላገላሉ፤ ዘፍ.3:16። የሰው ጥረትና ሥራ ጽኑምን አመጣ፤ ዘፍ.3:17። አዳምና ሄዋን ከኤዳን ገነት ተባረሩ፤ ዘፍ.3:23-24።

4. ኃጢአት የሥጋና የመንፈስን ሞት አመጣ፤ ዘፍ.2:17፤ 3:11፤ 19። የመጀመሪያው የኃጢአት ቅጣት የሥጋ ሥቃይና ሞት ነው። ምንም እንኳን እግዚአብሔር ይቅር ቢልም ሰው አሁንም በኃጢአት ውጤት እየተሰቃየ ነው። ሰው የሞትና የሕይወት ምርጫ አለው፤ ዘፍ.2:17። አዳምና ሄዋን ከሕይወት ዛፍ በልተው ቢሆን ኖሮ ለዘላለም በኖሩ ነበር፤ ዘፍ.3:22። እነርሱ ግን የተከለከለውን የዛፍ ኖሪ መብላትን ስለመረጡ ተርፈው ሆኑ። ኃጢአት መንፈሳዊ ሞትንና የመንፈስ ኖርድን እንዳስከተለ በ12ኛው ጥናቶችን እንመለከታለን።

ጥያቄዎች

1. ኃጢአት ሰው ከእግዚአብሔር እንዲጸበቅና እንዲሸሽ ፍላጎቱን ቀሰቀሰ። ይህንን ፍርሃት ከሰው ለማስወገድ ምን መንገድ ተሰጠ?
2. የኃጢአት ይቅርታ የኃጢአትን መዘዝ በሙሉ አስወግዷልን? ከአዳምና ከሄዋን ታሪክ እንጻር ገለጽ።
3. ሰውም ምን ምርጫ ነበረው? ነርስቲያኖች ተክክለኛ ምርጫ እንዲያጸርጉ የሚረዳቸው ማን ነው?

መጻምጻሚያ

ኃጢአት ስቃይንና ቅጣትን ያስከትላል፤ ነገር ግን ኃጢአታችንን ብንናዘዝ እግዚአብሔር ስቃያችንንና መከራችንን ለበጌ ለውጦ፥ የማያምኑትን ሰዎች በክርስቶስ እምነት እንዲኖራቸውና፥ እማኞቻም በመንፈሳዊ ሕይወታቸው እንዲያጽጉ ለማጽረግ ይጠቀምበታል፤ ዕብ.5:8፤ ያዕ.1:2-4።

ተጨማሪ ጥቅሶች

- ኃጢአት ለፍርሃት ምክንያት ይሆናል፡- ዘፍ.3:8፤ ሉቃስ 5:8።
- የእግዚአብሔር ቅጽበና ፍርሃትን ያመጣል፡- ኢሳ.6:1-5፤ ዕብ.10:27።
- ሰው ምርጫ አለው፡- ዘጸገም 30:15፤ ኢያሱ 24:15፤ የሐዋ.ሥራ 2:37-40።

- ኃጢአት ሞትን ያመጣል፡- ሮሜ 5:12I 6:23I 1ኛ ተሰ.5:3I ዐብ.2:3I ያዕ.1:15።
- ኃጢአት እሳሳቸው ነው፡- ዐብ.3:13I ያዕ.4I 17።
- የእግዚአብሔር ፍቅር ፍርሃትን ያሸንፋል፡- 2ኛ ጢሞ.1:7I 1ኛ ዮሐ.4:18።
- ኃጢአት ሰውን ከእግዚአብሔር ይነጥላል፡- መዝ.65(66):18I ኢሳ. 59:2I 64:7I ማቴ 23:37-38።

ጥናት እሥረ ሁለት

የኃጢአት ተርጉም (1ኛ ዮሐ.2:15-3:24)

የጥናት ዓላማ

ኃጢአት ምን ጊዜም በእግዚአብሔር ላይ ተቃውሞ መሰንዘር ስለሆነ በሕይወታቸው ውስጥ ያለውን ኃጢአት ገልጸን መናዘዝ እንዳለብን ለማሳየት ነው።

ማብረሪያ

1. ኃጢአት በእግዚአብሔር ላይ ማመጽ ነው፤ 1ኛ ዮሐ.2:18I 19I 22። በመጨረሻው ዘመን ብዙ የክርስቶስ ተቃዋሚዎች ይነሳሉ፤ 1ኛ ዮሐ.2:18። ብዙዎች ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ መሆኑን ይከዳሉ፤ 1ኛ ዮሐ.2:22። ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን የሚከዱ ሁሉ ከእብ ጋር ገንኙት የላቸውም፤ 1ኛ ዮሐ.2:23። ወደ ኃጢአትን የሚሠራ እርሱ ከዲያቢሎስ ወገን ነው፤ 1ኛ ዮሐ.3:8።
2. ኃጢአት በእግዚአብሔር ላይ እምነት ማጣት ማለትም ለቃሉ አለመታዘዝ ነው፤ 1ኛ ዮሐ.3:1-3። ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ ኃጢአትን ወደ አይሠረም፤ 1ኛ ዮሐ.3:9። ፈቅዶ በተከከለ የማይመላለስ ሁሉ ከእግዚአብሔር አይዳለም፤ 1ኛ ዮሐ.3:10። በክርስቶስ የሚገኘውን የእግዚአብሔርን ፍቅር የሚያምንና የሚቀበል ብቻ የእግዚአብሔር ልጅ ይሆናል፤ 1ኛ ዮሐ.3:3I 5I 16I 23።
3. ኃጢአት የእግዚአብሔርን ሕግ መተላለፍ ነው፤ 1ኛ ዮሐ.3:4I 12። ቃየል ወንድሙን አቤልን ገደለ። ሰው ፍቅር ከሌለው በሞት ውስጥ

ይኖረል፤ 1ኛ ዮሐ.3:14። ይህ ሞት መንፈሳዊ ሞት ነው። ነፍሱ-ገዳይ በውስጡ የዘለዓለም ሕይወት የለውም፤ 1ኛ ዮሐ.3:15። እንደ ሰው ያሊትዮጽ ውስጥ እየኖረ የኢትዮጵያን ሕገና ሥነ-ሥርዓት ካልጠበቀ እንደ ሕገ-ወጥ ይቆጠረል፤ ሰው የእግዚአብሔርን ሕገ ካልጠበቀ ሕገ ወጥ ነው። ማንም ሰው የእግዚአብሔርን ሕገ ፍጹም ሆኖ ስለማይጠብቅ ወንጀል ፈጽሟል። የእግዚአብሔርን ሕገ ተቀብለው የማይጠብቁ ሁሉ ወንጀለኞች ስለሆኑ በመንፈሳዊ ሕይወት ሙታን ናቸው።

ጥያቄዎች

1. የክርስቶስ ተቃዋሚ መለያ ምልክቱ ምንድን ነው?
2. በእግዚአብሔር እናምናለን በክርስቶስ ገን እናምንም ለሚሉ ሰዎች የምትሰጣቸው ጥቅስ ምንድን ነው?
3. ቃየል የጣሰው የትኛውን የእግዚአብሔር ገን ነው?

መጸምጸሚያ

ሰዎች ሁሉ በኃጢአት ተወልደዋል፤ በእግዚአብሔርም ላይ እምጸዋል። እመጸኛነትም ከሰው ልብ የሚወገደው በክርስቶስ በማመን ነው። በእማኞች ውስጥ የሚኖረው መንፈስ ቅዱስ ገን ክርስቲያኖች የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ እንዲጠብቁና በፍቅሩም ውስጥ እንዲኖሩ ሊጸጸርን ይችላል።

ተጨማሪ ትቅሶች

- በእግዚአብሔር ላይ ስለማመጽ፡- ነህ.9:26፤ ኢሳ. 1:2-3፤ ሮሜ 13:1።
- እምነት እስፈላጊ ነው፡- ሮሜ 14:23፤ ዕብ.11:6።
- የእግዚአብሔር ታላቅ ትዕዛዝ፡- ማቴ.22:37-40።
- የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ መተላለፍ፡- ዘፀ. 20:1-17፤ ዘጸ.5:32፤ ማቴ.5:17-48፤ 1ኛ ዮሐ.1:8።
- የኃጢአት ተርጉም፡- ምሳ.10:19፤ 14:21፤ ሮሜ 14:23፤ ደዕ.4:17፤ 1ኛ ዮሐ.5:17። ምሳሌ 24:9።

ለጋጢአት የተሰጠ ፍርድና የእግዚአብሔር ፍትህ (ሮሜ 2:1-16)

የጥናት ዓላማ

የእግዚአብሔር ፍርድ ፍጹም ተከክለኛ የማያዳላና ሰው ለወንጌል በሚሰጠው ምላሽ የሚወሰን መሆኑን እንጽናውቅ ነው።

ማብረሪያ

1. በጋጢአት ላይ እግዚአብሔር የሚሰጠው ፍርድ ፍጹም ነው፤ ሮሜ 2:2
2. የእግዚአብሔር ምሕረት ሰውን ከጋጢአቱ ንሥሐ እንዲገባ ለመምረት ነው፤ ሮሜ 2:4።
3. የእግዚአብሔርን ምሕረት ባለመቀበል፣ ሰው የእርሱ ቁጣ በረሱ ላይ እንዲጸርስ ያደርጋል፤ ሮሜ 2:5።
4. እያንዳንዱ ሰው የሚያገኘው ፍርድ እንደ ተገባሩ ነው ሮሜ 2:6።
5. የዘላለምን ሕይወት ለሚረዱት እግዚአብሔር ይሰጣቸዋል፤ ሮሜ 2:7።
6. የእግዚአብሔርን እውነት መቀበል የማይረዱት የእግዚአብሔርን ቁጣና ፍርድ ይቀበላሉ፤ ሮሜ 2:8-9።
7. እግዚአብሔር አያዳላም ሮሜ 2:11።
8. የሰው ልጆች ሁሉ አይሁዶችም ሆኑ ጎሐዛቦች እግዚአብሔር የሚናገረውን ሁሉ ከሰሙ ይፀድቃሉ፤ ሮሜ 2:12። እግዚአብሔር ከእኛ የሚጠይቀው በመጽሐፍ ቅዱስ የተጻፈውንም ሕግ ሆነ በህሊናችን ያለውን ሕግ እንድንታዘዝ ብቻ ነው፤ ሮሜ 2:14-15። ሰው በሕግ ፈት ፍጹም ሆኖ ሊገኝ የሚችለው ክርስቶስ የሚሰጠውን ጽድቅ በሰጦታ መልክ ሲቀበል ብቻ ነው።
9. ሰው የእግዚአብሔርን ሕግ መታዘቡንና አለመታዘቡን የረሱ ህሊና ይነገረዋል፤ ስለዚህ ሰው ስላለመታዘዙ ምንም ምክንያት ሊያቀርብ አይችልም፤ ሮሜ 2:15።

10. እገዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ አማካኝነት የሰውን የልብ ምስጢር ይፈርዳል፤ ሮሜ 2:16።

ጥያቄዎች

1. ያልዳኑት ሰዎች በኃጢአታቸው ምክንያት ምን ምን ይከተሏቸዋል?
2. የእገዚአብሔር ሕግ በሰው ልብ ውስጥ የሚዳፈው በምን አማካኝነት ነው? ሮሜ 2:13።
3. ህሊና ምን ማለት ነው? ከየት ነው የተገኘው?
4. ሰው ኃጢአትን እንዳይሠራ ህሊናው ሊገታው ይችላልን?
5. ሰው ከረሱ ኃጢአት በቀር በሌላ ሰው ኃጢአት ይፈረዳልታልን?

መጽሐፍ መጻፍት

ሰው እንዲሞትና ሥጋውም እንዲበሰብስ የእገዚአብሔር ዓላማ አልነበረም፤ ገን በኃጢአት ምክንያት በሁሉ ላይ ሞት ያረሰ፤ 1ኛ ቆሮ.15:21።

ገህነም እሳት በጭረሽ ለሰው የተዘጋጀ አልነበረም፤ ለዲያብሎስና ለመላዕክቱ እንጂ ማቴ.25:41። ይሁንና የእገዚአብሔርን የዳኅነት መንገድ የማይቀበሉት ወደ ገህነም እሳት ይጣላሉ፤ ረዕይ 20:15። በኃጢአት ምክንያት ከሚመጣው ቅጣት እናመልጥ ዘንድ እገዚአብሔር ልጁን ሰጥቶናል፤ 1ኛ ዮሐ.2:2።

ተጨማሪ ጥቅሶች

- የእገዚአብሔር ናርድ ትክክለኛ ነው፡- 2ኛ ዚና 36:15-21፤ መዝ.102(103):6፤ ምሳ.21:3፤ ሚሊ.3:18፤ ሮሜ 2:21 13:7፤ ቆላ.4:1።
- ሰው ንሥሐ ካልገባ ይጠፋል፡- ሉቃስ 13፤3-5፤ ዮሐዋ.3:19፤ 17:30።
- በቀል የእገዚአብሔር መብት ነው፡- ዘሌ.19:18፤ ምሳ.20:22፤ ማቴ.5:39፤ ሮሜ 12:19፤ 1ኛ ጴጥ.3:9።

ጥናት አሥረ አረት

ለጋጢአት የተሰጠ ፍርድና የእግዚአብሔር ቸርታ (ሮሜ 3:9-26)

የጥናት ዓላማ

የሰው የተረገፀ ጋጢአትና የእግዚአብሔር ጽድቅ በሰው ልጅ ሥረ ላይ ፍርድ የገደቀ አስረላጊና የማይቀር ቀጣት መሆኑን ስለሚያስታውቁን፤ ከፍርድ ማምለጫ እንዲሆንን እግዚአብሔር ያዘጋጀውን ተክክለኛ መንገድ መቀበል ይኖርብናል።

ማብረሪያ

1. እይሁዶችና እስላሞች በአንድ ላይ ከጋጢአት ኃይል በታች ናቸው። ማንም ጽድቅ የለም፤ ሮሜ 3:9-10።
2. ሁሉም ጋጢአትን ሠርተዋል። እግዚአብሔርን ትተው የረሳቸውን መንገድ መርጠዋል፤ ሮሜ 3:11-17፤ 23።
3. የሰው ዘር ረሪሃ እግዚአብሔር የለውም፤ ሮሜ 3:18።
4. ሰዎች ስለ ጋጢአት እንዲያውቁ የኦሬት ሕገ ተሰጠ፤ ሮሜ 3:19።
5. ሕገ ጋጢአትን ይገልጻል እንጂ ሰውን ሊያጽድቅ አይችልም፤ ሮሜ 3:20።
6. ሕገና ነብያት የእግዚአብሔርን ጽድቅ ይመሠክራሉ፤ ሮሜ 3:21።
7. ሰው በክርስቶስ ኢየሱስ በሚሰጠው የፀጋ ሥጦታ ብቻ ሊጸድቅ ይችላል፤ ሮሜ 3:22-24።
8. እግዚአብሔር ጽድቅ ስለሆነ በክርስቶስ እምነት ያላቸውን ብቻ ያጸድቃል፤ ሮሜ 3:25-26።
እግዚአብሔር «ጋጢአትህን እንዳላየ ሆኜ አልፋለሁ» ብሎ ለጋጢአተኛ ሊናገር አይችልም፤ እግዚአብሔር ጽድቅና ቅዱስ ስለሆነ ጋጢአት መንገዱን ሰማያት እንዲገባ ሊረቅቅ አይችልም። ጋጢአት በእግዚአብሔርና በሕግ ላይ ማመድ ነው። የእግዚአብሔር ቃል የማይለወጥ ነው፤ ስለዚህ እግዚአብሔር ጽድቅ ሆኖ በጋጢአተኛ

ላይ መፍረጽ አለበት። እግዚአብሔር ኃጢአትን ይፈርዳበታል
እንጂ ረሱ የኃጢአት ምንጭ አይደለም።

ጥያቄዎች

1. ኃጢአት በዘር የሚተላለፍ ነውን? እግዚአብሔር ለምን ኃጢአትንና
ኃጢአተኞችን መፍረጽ አስፈለገው?
2. የኦሪት ሐገ ዓላማ ምን ነበር?
3. ሰው በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጸጽቆ ሆኖ ሊገኝ ይችላል?
4. በክርስቶስ ባለው እምነት ሰው እንዴት ጸጽቆ ሆኖ ሊገኝ እንደሚችል
ገለጽ።

መጽምዳሚያ

እግዚአብሔር ቅዱስ ስለሆነ ኃጢአት ወደ መንገዱ ሰማያት እንዲገባ
ሊፈቀድ አይችልም፤ ምክንያቱም ኃጢአት ከገባ መንገዱ ሰማያትንም
ያረክሳል። መንገዱ ሰማያት ቅዱስት ስለሆነች ኃጢአት እዚያ ሊገባ
አይችልም፤ ረዕይ 21:27። ኃጢአተኞች ወደ መንገዱ ሰማያት ካልገቡ
ሊሄዱ የሚችሉበት ቦታ ገዛም እሳት ብቻ ነው። በእግዚአብሔር ፊት
ሊቆም የሚችለው ከኃጢአቱ የተዋጀና የነጻ ሰው ብቻ ነው፤
ረዕይ 22:12።

ተጨማሪ ጥቅሶች

- እግዚአብሔር ቅዱስ ነው፡- 1ኛ ሳሙ.6:20፤ ዘፀ.15:11፤
መዝ.98(99):9፤ ኢሳ.6:3፤ 37፤ ሐዘ.39:7፤ ረዕይ 22:14።
- መንገዱ ሰማያት ቅዱስት ናት፡- ረዕይ 21:2፤ 27።
- ኃጢአት ሊፈረድበት ይገባል፡- ዘፍ.2፤17፤ ዘጸ.8:19፤
ሉቃስ 13:3-5፤ ዮሐ.3:19፤ ዕብ.2:3።
- ኃጢአት አመጽ ነው፡- ኢሳ.44:4፤ ዳን.9:5-6፤ 10-11፤
ሮሜ 8:7፤ 1ኛ ዮሐ.3:4።